

PROIECT DIDACTIC

Profesor: BOLOȘ MILICA

Disciplina: Limba și Literatura Română

Clasa: a IX-a A

Subiect: Neologismele. Pronunțare și scriere corectă

Tipul lecției: mixtă (reactualizare și asimilare de noi cunoștințe)

Competențe specifice: 1.1 Să utilizeze adecvat achizițiile lingvistice în receptarea diverselor texte;

1.5 Să utilizeze corect și adecvat formele exprimării orale și scrise în diverse situații de comunicare.

Metode didactice: conversația, problematizarea, învățarea prin descoperire, exercițiul, jocul didactic.

Forme de organizare a învățării: individuală, frontală, pe grupe de elevi.

Materiale didactice: manualul, dicționarul de neologisme, fișa de lucru.

Desfășurarea activității

Organizarea clasei: notarea absențelor, stabilirea disciplinei, pregătirea elevilor pentru lecție, captarea atenției.

Actualizarea cunoștințelor învățate anterior: Activitate frontală:

Care sunt factorii comunicării?

Emitător, receptor, mesaj, cod, canal, context.

Ce reprezintă fiecare?

Emitător- cel care transmite informația

Receptor- cel care o primește

Mesaj- informația transmisă

Cod- prin ce transmitem(codul limbii române)

Canal- in ce fel transmitem, oral, scris, direct, prin telefon, etc.,

Context- să știm la ce ne referim, să cunoaștem contextul mesajului.

Care sunt funcțiile comunicării?

Expresivă, cognitivă, literară, metalingvistică, retorică, fatică.

Verificarea temei pentru acasă- exercițiul 1/29.

Asigurarea trecerii la noua lecție: Ați observat în lecția anterioară că unele dintre cuvinte v-au fost necunoscute și a fost nevoie să consultați dicționarul, astfel discutăm azi despre neologisme.

Anunțarea subiectului lecției și a obiectivelor:

Neologismele. Pronunțare și scriere corectă.

1. Definiția neologismelor
2. Tipuri de neologisme
3. Pronunțare corectă
4. Scriere corectă

Să ne amintim: ce sunt neologismele?

Neologismele sunt cuvintele nou apărute în limbă. De aceea avem nevoie de dicționar pentru a le putea explica. Puteți da câteva exemple?

De câte feluri sunt neologismele? Doar cuvintele împrumutate din alte limbi sunt considerate neologisme?

Nu, și cele formate în interiorul limbii prin mijloacele interne de îmbogățire a vocabularului. După unii lingviști, limba română actuală cuprinde în jur de 50 000 de neologisme.

Tipuri de neologisme:

- Formate în interiorul limbii prin: Derivare
Compunere
Schimbarea valorii gramaticale
- Împrumutate: Oral
Pe cale savantă

Dați exemple din fiecare categorie.

- Formate prin derivare: *incorect, întristare, apoetic, anorganic, inexact.*
- Formate prin compunere: *leitmotiv, binemeritat, feldmareșal, binoclu*
- Formate prin schimbarea valorii gramaticale: *binele, suferindul, surâzânde, poate.*
- Împrumuturi: *cablu, bacalaureat, coeziune, dispută, design, copyright, computer, software.*

Observați că unele dintre împrumuturi s-au adaptat limbii, iar altele nu, se scriu și se pronunță ca în limba lor de origine.

Pronunțați corect următoarele neologisme: *blue-jeans, feed-back, hard-disk, out-sider, money, rench, rendez-vous, puzzle.* Se scriu pe tablă.

Muncă pe grupe de elevi: Se împarte clasa în 4 grupe, fiecare grupă având câte un dicționar de neologisme. Se impart fișele de lucru pentru fiecare grupă.

Grupa 1: Alcătuiți propoziții cu următoarele neologisme: a abandona, aptitudine, corect, decent, eminent, imaculat, ilicit, reformă, notând și sensul fiecăruia.

Grupa 2: Alcătuiți enunțuri cu următoarele serii paronimice, notând sensul fiecăruia: *ilar/hilar, evalua/evolua, investi/investi, prescriș/proscriș.*

Grupa 3: Aranjați în serii sinonimice neologismele: *a persifla, vanitate, incitant, agasant, a ironiza, orgoliu, a diminua, infatuare, a amplifica, a reduce, viteză, a atenua, caustic, rapiditate, a potența, incisiv, primordial, a minimaliza, original, satiric, inițial, a subestima, celeritate.*

Grupa 4: Stabiliți antonimele neologice ale cuvintelor: *calitate, ceresc, confort, hipotrofiere, hotărât, îngăduință, întristare, prețuit, rafinat, sacru, solemn, statornic, vag.*

Timp de lucru: 10 minute.

Câte un reprezentant al fiecărei grupe va explica și va scrie pe tablă munca efectuată.

Joc didactic: propun sa ne jucăm cu neologismele.

Regula jocului: un elev spune un neologism, iar urmatorul elev este obligat să găsească un neologism care începe cu ultimul sunet al neologismului dat.

Exemplu: Elev 1: abandon

Elev 2: negație

Elev 3: evlavios

Este eliminate din joc elevul care nu găsește soluția corectă în 20 de secunde.

- Asigurarea feed-back-ului.
- Notarea elevilor activi.

Tema pentru acasă: Exercițiul 4 /33